

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-09-11 Nr. 2D- (11.47E)

I 2020-08-21 Nr. NV-2379

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS

Atsižvelgus į tarpinstitucinio pasitarimo, vykusio 2020-09-08, išsakytas pastabas bei į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. rugsėjo 8 d. išvadoje Nr. NV-2425 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5004“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2020 m. liepos 9 d. rezoliucija Nr. S-2980, ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. birželio 30 d. sprendimo Nr. SV-S-1653 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 5 punktą.

Nutarimo projekte siūloma pritarti Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 (toliau – Įstatymas) pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-5004 siekiamiems tikslams, susijusiems su žalio pieno pirkėjų ir pardavėjų interesų pusiausvyros siekimu ir didelę galią rinkoje turinčių pieno perdirbimo įmonių rinkos galios panaudojimo apribojimu, apibrėžiant nesąžiningus veiksmus ir nustatant jų draudimą, tačiau kartu teikiamos pastabos ir pasiūlymai.

Pirminis Nutarimo projektas 2020 m. liepos 16 d. (projekto Nr. 20-10197) buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje. Išnagrinėjus pateiktas pastabas (parengta derinimo pažyma), ministerija š. m. rugpjūčio 21 d. pateikė Vyriausybei pataisytą

Nutarimo projektą (paskelbta Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje, projekto Nr. 20-10197(2). Pakartotinai Nutarimo projektas buvo pateiktas š. m. rugsėjo 7 d.

Pažymėtina, kad dėl šio Nutarimo projekto pateiktos Teisingumo ministerijos pastabos buvo aptartos su jų teikėjais. Dėl pastabos dėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai neįvertinimo pažymėtina, kad ministerijai nėra prievolės atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimo, kadangi Ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5004 yra teikiamas grupės Lietuvos Respublikos Seimo narių. Seimo Valdybos sprendimu, yra atliekamas Įstatymo nepriklausomas ekspertinis įvertinimas. Atkreipiamo dėmesį, kad Nutarimo projekte yra siūloma numatyti teisinio reguliavimo *ex post* vertinimą.

Dėl Teisingumo ministerijos pateiktos pastabos dėl Įstatyme numatyto reikalavimo, kad galima pirkti žalią pieną, kurio sudėtis ir kokybė yra įvertinti valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje, pažymėtina, kad šis reikalavimas užtikrina nešališką pieno mėginių ištyrimą ir žalio pieno kokybės nustatymą bei suteikia abiem sutarties šalims pasitikėjimą tyrimų rezultatais. Akcentuotina, kad pieno tyrimų atlikimas valstybės valdomoje laboratorijoje yra valstybės funkcijos – maisto saugos užtikrinimas, viena iš sudėtinių dalių. Tyrimų rezultatai yra naudojami kontroliuojančios institucijos – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT), kuriais remiantis vykdoma maisto kokybės ir saugos kontrolė. Išstobulinta pieno tyrimų sistema užtikrina tinkamos kokybės ir sudėties pieno patekimą į rinką, pieno gamintojų kontrolę bei sukuria vieningą informacinę sistemą. Pirmiausiai yra kontroliuojama, ar pieną pateikęs asmuo savo vardu turi registruotų pieninių galvijų, – tokiu būdu užkertant galimybę į rinką patekti nekontroliuojamam žaliaviniam pienui. Tik tokia duomenų bazė suteikia realią galimybę tikrinti gamintojo duomenis, vertinti netipinius tyrimų rezultatus, nustatyti galimą pieno mėginių falsifikavimą, draudimo supirkti konkretaus ūkininko pieno supirkimą ar supirkimo atnaujinimą. Vieningos duomenų bazės sukūrimas ir jos susiejimas su VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro valdomais gyvulių ir ūkininkų registrais leidžia VMVT nedelsiant priimti reikiamus sprendimus, užtikrinant maisto saugą. Be to, Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos biuro (FVO) pieno sektoriaus auditų metu pieno kokybės ir saugos užtikrinimo sistema pripažinta kaip veikianti efektyviai ir sklandžiai. Nuo šio pripažinimo priklauso pieno produktų eksporto galimybės.

Dėl Teisingumo ministerijos pateiktos pastabos dėl Nutarimo projekte pateikto siūlymo netaikyti Įstatymo nuostatų prekybai žaliu pienu tarp pieno perdirbimo įmonių, pažymėtina, kad įstatymo tikslas – drausti nesąžiningus veiksmus tarp ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, t. y. tarp pieno gamintojų ir pieno supirkimo įmonių. Nesąžiningi veiksmai paprastai kyla, kai sutarties šalių derybinės galios yra nevienodos, ir siekiant užkardinti dominuojančios šalies galios panaudojimą, yra nustatomi apribojimai. Tokia praktika yra taikoma ir 2019 m. balandžio 17

d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, kur irgi numatyta apsauga silpnesniajai sutarties šalies pusei santykiuose su stipresniąja (ekonomiškai galingesne) šalimi. Kadangi Įstatymo tikslas yra padėti pasiekti derybinių galių pusiausvyrą ir drausti nesąžiningas prekybos žaliu pienu praktikas, o pieno perdirbimo įmonės yra lygiose derybinėse galiose, todėl Nutarimo projekte siūloma, kad joms Įstatymo nuostatos turėtų būti netaikomos. Akcentuotina, kad prekyba žaliu pienu tarp pieno perdirbimo įmonių nėra įprastinė nuolatinė jų veikla, ir tokie sandoriai dažniausiai būna vienkartiniai, sudarant tokius sandorius problemų nekyla.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Maisto pramonės ir kokybės skyriaus (vedėja Jolita Martutaitytė, tel. (8 5) 239 1162, el. p. jolita.martutaityte@zum.lt) vyriausioji specialistė Rūta Savickienė, tel. (8 5) 239 1161, el. p. ruta.savickiene@zum.lt.

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 8 lapai.

Ministras

Andrius Palionis

Rūta Savickienė, tel. (8 5) 239 1161, el. p. ruta.savickiene@zum.lt